

Riigikogu majanduskomisjoni**istungi protokoll nr 125**

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 20. märts 2017

Algus 11.10, lõpp 12.00

Juhataja: Aivar Kokk**Protokollija:** Henrik Mägi**Võtsid osa:** Toomas Kivimägi, Erki Savisaar, Jaanus Marrandi, Kristen Michal, Olga Ivanova (Märt Sultsi asendusliige), Raivo Põldaru, Siim Kiisler, Kaido Rosin (nõunik-sekretariaadijuhataja), Marin Daniel (nõunik), Piia Schults (nõunik), Kaie Masing (konsultant)**Puudus:** Deniss Boroditš**Kutsutud:** Elisa Eesti AS tegevjuht Sami Seppänen ja MKM siseosakonna juhataja asetäitja Mart Laas (2. päevakorrapunkti juures) ja Rahandusministeeriumi planeeringute osakonna juhataja Tiit Oidjärv. (3. päevakorrapunkti juures)**Päevakord:**

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kohtumine Elisa Eesti AS juhiga.
Teema: ELi roamingu regulatsioon ning jätkusuutlikkuse mehhanism.
3. Planeerimisseaduse täiendamise seaduse eelnõu algatamise arutelu (eriplaneering).
4. Muud küsimused.

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu majanduskomisjoni tööpäevade kava

20.02.2017 26.02.2017

Komisjoni istung esmaspäev, 20. märts, kell 11:10

1. Nädala töökava kinnitamine.
3. Kohtumine Elisa Eesti AS juhiga.
Teema: ELi roamingu regulatsioon ning jätkusuutlikkuse mehhanism.
4. Planeerimisseaduse täiendamise seaduse eelnõu algatamise arutelu (eriplaneering).
5. Muud küsimused.

Komisjoni istung teisipäev, 21. märts, kell 14:00, ruumis L332

1. Vabariigi Valitsuse algatatud alkoholiseaduse ja reklaamiseaduse muutmise seaduse eelnõu (381 SE) arutelu (huvigruppide kuulamine).
2. Muud küsimused.

Komisjoni istung neljapäev, 23. märts, kell 14:00

1. Vabariigi Valitsuse algatatud riigihangete seaduse eelnõu (204 SE) arutelu jätkamine teisele lugemisele saatmiseks (muudatusettepanekute arutelu, hääletamine, menetlusotsused).

2. Muud küsimused.

Aivar Kokk selgitas, et kuna majandus- ja taristuministri allkirjaga muudatusettepanekuid elektrituruseadusele ei laekunud, siis elektrituruseaduse muutmise seadusega seotud arutelu langeb töökavast välja.

Otsustati:

1.1 Kinnitada nädala töökava (konsensus: Aivar Kokk, Toomas Kivimägi, Siim Kiisler, Jaanus Marrandi, Kristen Michal, Raivo Põldaru, Erki Savisaar, Olga Ivanova).

2. Kohtumine Elisa Eesti AS juhiga.

Teema: ELi roamingu regulatsioon ning jätkusuutlikkuse mehhanism.

Sami Seppänen selgitas, et käesolev külastus Riigikogu majanduskomisjoni on osa laiemast informeerimisringist. Mitmed Euroopa Parlamendi liikmed väidavad, et rändlusteenuse tasud kaovad, kuid see ei vasta tõele. Lihtsustades võib väita, et Lõuna-Euroopas on hinnatase kaks kuni viis korda kõrgem kui Põhja-Euroopas. Ühenduse kvaliteet on Lõuna-Euroopas veidi kehvem ja kliendid tarbivad palju väiksemas mahus andmesidet. Näitena tõi ta, et kui Elisa pakutud andmeside hulgihind oli alla ühe euro, siis lõpptulemuseks saavutatud kompromiss oli 7,7 eurot gigabaidi kohta. See on siiski märkimisväärne langus praegusest hinnatasemest, mis on umbes 50 eurot gigabaidi kohta. Soome võrk on andmeside mahu osas maailmas suuruselt neljas võrk, mis annab tunnistust põhjaeurooplaste tunduvalt aktiivsemast andmesideteenuste kasutamisest. Lõuna-Euroopa teenuspakkujate kasutajad oma väikeste andmemahutudega saavadki kasutada tasuta rändlusteenust. Põhjamaade ja Baltimaade teenuspakkujad saavad rändlusteenuse eest klientidelt küsida läbi jätkusuutlikkuse mehhanismi hulgihinda.

Siim Kiisler uuris, mis täpsemalt Elisa Eesti AS hinnangul andmesideturul muudatuse tulemusel juhtuma hakkab.

Sami Seppänen vastas, et konkurentsiamet ei luba turuosalisel spekuloida tulevase hinnakujunduse kohta. Väga palju muutusi turul oodata ei ole. Aeglane hinnalangus tõenäoliselt jätkub samas tempos. Laiemat kasutust võib saada andmesidekasutuse päevapilet, mis võib muutuda ka odavamaks. Elisa Eesti ASi eesmärk on kahekordistada klientide arvu, kes välismaal viibides ei lülita telefoni andmesidet välja. Praeguse statistika järgi 80% klientidest lülitavad oma telefoni andmeside välismaal viibides välja.

MKMi sideosakonna juhataja asetäitja **Mart Laas** kommenteeris, et **Sami Seppäneni** jutt rändlusteenuste hinna osas vastab tõele. Küsimus on hulgihindades, mida operaatorid omavahel maksavad. Kui näiteks Eesti klient läheb Lõuna-Euroopasse, siis sealne sideoperaator saadab kliendi teenuspakkujale teenuse eest arve. Kuna hinnavahe on suur, siis kompromissina kujunes hind, mis on kordades kõrgem, kui Põhja-Euroopa jaehind, aga samas madalam kui Lõuna-Euroopa hulgihind. Lepiti kokku, et hulgihinnad peavad langema igal aastal, kuni need jõuavad soovitud tasemeni. Euroopa komisjon pakkus kompromissina välja, et kui operaatorid ei suuda oma kulusid tagasi teenida, võivad nad paluda oma riigi reguleerivalt asutuselt luba lisada piirhinnale lisatasu.

Sami Seppänen täiendas, et eelkirjeldatud jätkusuutlikkuse mehhanismi saab rakendada, kui kahjum on suurem kui 3% mobiili äritegevuse kasumist. Elisal on vastav näitaja 30%.

Toomas Kivimägi küsis, kas sellised erinevused Põhja-Euroopa ja Lõuna-Euroopa operaatorite vahel tulenevad erinevast efektiivsusest.

Sami Seppänen selgitas, et selliste võrkude üles ehitamine nagu näiteks Soomes on, vajab teistsugust oskusteavet, kui praegu enamuse Euroopa sideoperaatoreid kasutavad.

Sami Seppänen arvas, et Eesti riigi plaan ehitada operaatoritest eraldiseisev võrk ja kulutada sellele 200 miljonit eurot, ei ole mõistlik. Võimalik oleks koondada olemasolevad võrgud ja neid arendada riigi finantseeringuga. Nii oleks võimalik saada avalikku kasutusse võrk, mis täidab riigi ootusi. Praegune plaan näeb ette tavalise võrgu väljaarendamist. Pole mõtet igaks juhuks broneerida sagedusi. Kui riik loob oma võrgu, siis see häirib senini Euroopas eesrindlikku sageduste jagamise süsteemi, mis oli kiire ja mõistlik. Pole mõistlik kulutada 200 miljonit sellise võrgu väljaehitamisele.

Mart Laas selgitas, et siseministeeriumi kasutatav operatiivraadioside võrk on nii vana, et tuleb vahemikus 2020-2023 välja vahetada. Uusi sarnaseid seadmeid ei toodeta ja tuge pole. Siseministeerium otsib alternatiive. Euroopa komisjon on öelnud, et liikmesriigid võivad sagedusalas luua riigi julgeoleku huvides sidevõrgu. Välja pakutud lahenduseks oleks ehitada välja uus operatiivsidevõrk, mida kasutakse näiteks politsei ja kiirabi.

3. Planeerimisseaduse täiendamise seaduse eelnõu algatamise arutelu (eriplaneering).

Rahandusministeeriumi planeeringute osakonna juhataja **Tiit Oidjärv** selgitas, et praegu on kaks analoogse eesmärgiga eelnõu ettepanekut menetluses, millest üks on algatatud Riigikogu poolt ja teine Vabariigi Valitsuse poolt. Valitsuse eelnõu on kooskõlastusringil ning järgmisel nädalal on tõenäoliselt see Vabariigi Valitsuse istungil, kust see saadetakse edasi Riigikokku. Planeerimise rahastamist pole senini otsesõnu planeerimisõiguses reguleeritud. Lähtutud on vaikimisi kokkuleppest, et planeeringuga seotud kulud kannavad huvitatud osapooled. Rahandusministeeriumi õigusosakond ütles hiljuti vastuseks puidu rafineerimistehase ehitamise plaanile, et ilma õigusliku aluseta eelkirjeldatud kokkulepet riigi tasandil ei tohiks teha.

Siim Kiisler küsis, kas planeerimisseaduse viimases redaktsioonis puudub planeerimise rahastamise regulatsioon.

Tiit Oidjärv vastas, et võrreldes eelmiste redaktsioonidega ei lisatud rahastamise osas midagi. Detailplaneeringu puhul on lubatud teha haldusleping, mis reguleerib ka rahastamise küsimust. Kõikide teiste planeeringuliikide puhul on tehtud võlaõiguslik kokkulepe huvitatud isiku ja KOVi vahel.

Siim Kiisler küsis, kas kaks menetluses olevat analoogse eesmärgiga eelnõud on identsed.

Tiit Oidjärv selgitas, et Riigikogu poolt tehtud eelnõu ettepaneku vastuvõtmisel saaksid lahendatud ainult riigi eriplaneeringu ja KOV eriplaneeringu rahastamine. RMi hinnangul lahendab see ainult osaliselt probleemi. Valitsuse eelnõu ettepanekus on küsimus reguleeritud üldsättega, mis lubab vastavat kokkulepet teha. Lisaks muudetakse valitsuse eelnõu ettepanekuga keskkonna hindamise ja keskkonnanjuhtimissüsteemi seadust, sest ka seal pole rahastamine hetkel lubatud.

Siim Kiisler küsis, miks on vajalik KOVi eriplaneeringu puhul anda rahastamine üle tellijale.

Tiit Oidjärv ütles, et juhul kui antakse rahastamise üleandmise õigus ainult riigi eriplaneeringule, siis see tähendab, et kui arendaja suudab riigile selgeks teha eriplaneeringu vajaduse, siis ta võib selle tasu eest saada, kuid KOVilt ta samadel tingimustel eriplaneeringut ei saaks.

Siim Kiisler küsis, miks on vaja eriplaneeringut KOVi piires.

Tiit Oidjärv vastas, et eriplaneeringut tehakse KOVi piires asukoha valimiseks. Objektid, mille puhul seda tuleb teha, on sätestatud Vabariigi Valitsuse määrusega. Kui asukoht on valitud üldplaneeringus, siis saab minna eriplaneeringu teise etappi. Senini kui on asukohta valitud KOVi piires, on planeeringut rahastanud huvitatud osapool. Eelnõu loob senisele praktikale õigusliku aluse. Eriplaneeringut on vaja KOVi piires, kui soovitakse ehitada objekti, mille ehitamist pole üldplaneeringuga ette nähtud.

Siim Kiisler arvas, et võrreldes üldplaneeringuga minnakse KOVi tasandil eriplaneeringuga teatud avalikustamise ja kooskõlastamise etappidest mööda.

Erki Savisaar selgitas, et üldplaneering ei anna ehitusluba. Eriplaneering lõppeb ehitusloaga.

Tiit Oidjärv lisas, et KOVi eriplaneeringu menetluses on samad menetlusetapid, mis üldplaneeringus.

Majanduskomisjoni nõunik-sekretariaadijuhataja **Kaido Rosin** küsis, kas justiitsministeeriumi arvamus ja seisukohad on algatuse tekstile olemas, et plaanitakse ainult ühte kooskõlastusringi.

Tiit Oidjärv vastas, et täna on tähtaeg saada justiitsministeeriumilt kooskõlastus.

Jaanus Marrandi ütles, et Eestis planeerimismenetlus võtab paar aastat aega. Soomes tehakse samalaadseid planeeringuid umbes kaheksa kuuga. Kas planeerimismenetlus pole liiga bürookraatlik? Kokku on vaja läbida 15 sammu, et saada ehitusluba.

Tiit Oidjärv vastas, et süsteem on väga demokraatlik ja tõepoolest ka bürookraatlik.

Erki Savisaar küsis, kas seda süsteemi on plaanis lihtsustada.

Tiit Oidjärv tõi välja, et planeerimisseadus on kehtinud ainult poolteist aastat ja seda koostati seitse aastat.

Jaanus Marrandi avaldas arvamust, et süsteem, mis kohustab kaasama kõiki, kes soovi avaldavad, ei taga demokraatiat, vaid võimaldab nurjata planeerimismenetluse, olenemata muudest asjaoludest.

Tiit Oidjärv ütles, et RMil on plaanis teha planeerimisseaduse rakendamisanalüüs ja koostada ruumilise planeerimise rohelise raamat. Pole põhjust kiirustada seaduse muutmisega, kui ei teata, kuhu suunas tahetakse minna. KOVid viivad käesoleva seaduse raames planeerimismenetlust läbi erinevalt. Näiteks Tartus huvigrupid väidavad, et planeerimismenetlust viiakse läbi liialt kiirustades.

Tiit Oidjärv küsis, kuidas kavatseb Riigikogu edasi minna eelnõu ettepanekutega.

Aivar Kokk selgitas, et neljapäevaks võiks valitsus esitada oma eelnõu.

Erki Savisaar ütles, et kuna eelnõul on ajaline surve peal, siis väikese muudatuse võiks kiiresti ära teha ja seejärel menetleda planeerimisseadust üldisemalt ning arutada läbi, kas midagi on veel vaja muuta.

Jaanus Marrandi arvas, et kui on vaja, siis kokkuleppel valitsusega saab eelnõu algatada ka fraktsioonide poolt, mis tagaks kiirema menetluse.

Tiit Oidjärv suunas tähelepanu, et Riigikogus algatatud eelnõu tuleb kooskõlastada valitsusega ja avaldas arvamust, et valitsuse eelnõu on jõudnud Riigikogu omast kaugemale.

4. Muud küsimused.

(allkirjastatud digitaalselt)

Aivar Kokk

Juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Henrik Mägi

Protokollija